

Aanvullende resultaten VGO-onderzoek bevestigen oproep GGD GHOR Nederland; betrek gezondheidkundig advies bij vergunningsprocedures veehouderij

Mensen die in de buurt van pluimvee- en geitenhouderijen wonen hebben een grotere kans op longontsteking. Aanvullende studies van het RIVM-onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO) bevestigen en onderbouwen deze conclusie. Het RIVM publiceerde de aanvullende resultaten op 16 juni 2017. De resultaten zijn voor GGD GHOR Nederland een reden te meer om te benadrukken dat gezondheidsadvies betrokken moet worden bij vergunningsaanvragen voor veehouderijen.

Het onderzoek VGO startte in 2013 en kwam in 2016 met de eerste resultaten naar buiten. GGD GHOR Nederland riep provincies en gemeenten in juli 2016 op maatregelen te nemen om gezondheidsproblemen te voorkomen en mensen te beschermen. De uitkomsten van het vervolgonderzoek benadrukken nogmaals het belang van dit pleidooi.

Rondom pluimveehouderij bedrijven en geitenhouderijen hebben mensen een grotere kans op longontsteking. Bij pluimveebedrijven zijn er sterke aanwijzingen dat de emissie van fijnstof hierbij een belangrijke rol speelt. Uit het onderzoek komt niet duidelijk naar voren wat de primaire oorzaak van de luchtwegklachten rond geitenhouderij bedrijven is. Wel is duidelijk dat de afstand tot de veehouderijbedrijven er toe doet.

Nu de aanvullende studies sterker onderbouwen dat wonen in de omgeving van veehouderijen gezondheidsproblemen met zich mee brengt, is het toepassen van het voorzorgprincipe in het gemeentelijke beleid en de omgevingsplannen nog urgenter geworden. Bij beslissingen over het wel of niet verlenen van vergunningen voor nieuw te bouwen veehouderijen of uitbreidingen, moet dan ook nadrukkelijker worden gekeken naar eventuele gezondheidsrisico's.

GGD'en kunnen provincie- en gemeentebestuurders bij vergunningsaanvragen ondersteunen door het geven van een gezondheidkundig advies. Op dit moment vragen meerdere gemeenten hun regionale GGD al om een dergelijk advies. Dit is een advies op maat, waarbij de gezondheidsrisico's inzichtelijk gemaakt worden in relatie tot bijvoorbeeld afstand tot bedrijven, bewonersaantallen en andere activiteiten. Het GGD advies zal bijdragen aan een afgewogen en transparant besluit die de bestuurders dienen te nemen en waarbij aan de bescherming van de gezondheid van mensen een groot belang wordt gehecht.

Uit de resultaten van het VGO-onderzoek kunnen we concluderen dat emissiereductie gezondheidsschade kan beperken, in ieder geval bij pluimveebedrijven. Op 1 juni 2017 ontving de Tweede Kamer al een brief van de staatssecretarissen van EZ, I&M en VWS met daarin een pakket van maatregelen, waaronder emissiereductie, om de luchtkwaliteit rond pluimveebedrijven te verbeteren. Het aanvullende VGO-onderzoek laat zien dat ook geitenhouderijen van invloed zijn op de kwaliteit van de leefomgeving. Of inzicht te krijgen in effectieve bronmaatregelen dient nader onderzoek uitgevoerd te worden. Wij ondersteunen het aanvullend onderzoek, maar op basis van de huidige resultaten achten wij het raadzaam om nu al maatregelen te nemen om de gezondheidsrisico's te beperken.

Alle huidige resultaten maken nogmaals duidelijk dat we in Nederland nog steeds met elkaar in gesprek moeten over hoeveel gezondheidsrisico's we acceptabel vinden. Zeker nu we duidelijke aanwijzingen krijgen dat de huidige wijze waarop de veehouderij nu wordt uitgevoerd een negatief effect op de gezondheid van mensen.

Aanvullend op de reactie van GGD GHOR NL adviseert de GGD in brabant:

Voor pluimvee geen uitbreidingen wanneer in een straal van 1 kilometer gevoelige bestemmingen liggen uit voorzorg; tenzij emissiereducerende maatregelen zoals ook in de kamerbrief wordt voorgesteld. (nog uitzoeken: handreiking endotoxinen waar met afstand in relatie tot gezondheidskundige advieswaarde endotoxinen gerekend wordt)

Voor geitenbedrijven uit voorzorg nu geen uitbreidingen toestaan wanneer in een straal van 2 kilometer gevoelige bestemmingen liggen, in afwachting van meer inzicht in risicobeperkende maatregelen zowel vanuit de Overheid of vanuit de sector zelf.

Ook bedrijven met een lage uitstoot van fijnstof en endotoxinen dragen wel bij aan de cumulatie. Dit leidt tot slechtere leefkwaliteit. Belang gebiedsgerichte aanpak (zie ook reactie op interimwet veedichte gebieden van de GGD)

- Advies opnemen over het belang van langdurige monitoring van klachten in vgo gebied? Heeft beleid effect?
- Belang benoemen van nader onderzoek naar oorzaak verhoogd risico geitenbedrijven.